

Д-р екон. наук Гринько Т. В., Соколова К. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ
В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА**

В умовах сучасного бізнесу, що характеризується нестабільністю ринкового середовища, підприємства зіштовхуються з постійними змінами і викликами. Ефективні стратегії управління змінами, дозволяють підприємствам адаптуватися до непередбачуваних умов ринку, забезпечуючи стійкий розвиток та конкурентні переваги. З огляду на це, головною метою даного дослідження є систематизація та аналіз сучасних стратегій управління змінами в умовах нестабільного ринкового середовища з метою розроблення рекомендацій для підприємств щодо ефективного впровадження змін.

Сьогодні непередбачуваність та нестабільність ринкового середовища стали нормою, а зміни – невід'ємною частиною життєвого циклу будь-якої організації. Інновації створюють нові можливості створення нових цінностей [1]. Постійні зміни у вимогах ринку, технологічний розвиток, зростаюча конкуренція та непередбачувані економічні умови створюють серйозні виклики для бізнес-середовища. У цьому контексті, питання управління змінами набуває вельми важливого значення для підприємств у всіх галузях, а розробка та успішна реалізація стратегій управління змінами стає ключовим фактором для забезпечення стійкого розвитку та конкурентоспроможності підприємств [3].

Зміни в бізнес-середовищі вимагають від підприємств постійного адаптування та реагування на нові умови для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності. Однією з ключових концепцій управління змінами є «Контингентний підхід», який розглядає необхідність адаптації стратегії змін в залежності від конкретних умов організації та її довкілля. Цей підхід підкреслює, що немає універсального рецепту для управління змінами, і ефективні стратегії повинні враховувати особливості конкретного підприємства і внутрішнього та зовнішнього середовища. Ще однією ключовою теоретичною концепцією є модель Курта Левіна «Три фази змін», що включає в себе стадії «розморожування», «рух» та «заморожування». Ця модель акцентує на необхідності

психологічної готовності персоналу до змін та важливості закріплення нового стану для стабільного функціонування. Також важливим аспектом є інтеграція концепцій загального управління якістю та дизайн-мислення для досягнення гнучкості та інноваційного підходу у вирішенні проблем та запровадженні змін.

Процес визначення стратегії чи генеральних шляхів руху до довгострокової мети є досить складним процесом, що потребує як багато часу, так і відповідного рівня компетентності з боку топ-менеджменту підприємства [2]. Досвід впровадження стратегій управління змінами в умовах нестабільного ринкового середовища свідчить про важливість ефективної адаптації та гнучкості для успішного функціонування і розвитку підприємств. Реальні приклади організацій, що успішно адаптувалися до мінливих умов сучасного ринку, дозволяють виявити ключові відмінності та найбільш успішні стратегії [5].

Один із прикладів успішного впровадження стратегій управління змінами можна відзначити у компанії «Нова пошта». Компанія активно впроваджує нові технології та стратегії логістики для підвищення ефективності своїх послуг та забезпечення задоволення клієнтів у мінливих ринкових умовах. Доставка посилок є складним процесом, отже компанія використовує сучасні технології відслідковування та управління логістикою для оптимізації цього процесу. Сталі та систематичні оновлення, засновані на вивченні ринкових тенденцій та прогнозах, дозволяють компанії бути готовою до змін, підтримувати високий рівень конкурентоспроможності та ефективно адаптуватися до невизначеності ринкового середовища.

З іншого боку, неуспішні приклади впровадження змін можна виявити у компаніях, які недостатньо уважно аналізували зовнішнє середовище та ігнорували ключові тренди. Такі підприємства часто стикалися з труднощами в утриманні стабільності та витратами на корекцію стратегій у невизначених умовах.

Важливим елементом успіху є також внутрішній фактор – готовність персоналу до змін. Компанії, які успішно впроваджують стратегії управління змінами, часто акцентують увагу на залученні персоналу в процес прийняття рішень, навчанні та розвитку нових компетенцій.

Ефективність стратегій управління змінами в умовах нестабільного ринкового середовища також значущо залежить від впливу різноманітних факторів, які охоплюють економічний, соціальний, технологічний та організаційний виміри [4]. Розуміння цих факторів є ключовим для розробки та реалізації стратегій, що забезпечують сталість та адаптацію підприємства до мінливих умов.

Досвід впровадження стратегій управління змінами показує, що успішні компанії активно реагують на зміни в ринковому середовищі та забезпечують гнучкість своєї стратегії. Підприємства, які успішно адаптуються до нестабільного та невизначеного середовища, виявляються відкритими до інновацій та активно залучають персонал у процеси прийняття рішень.

У висновку, варто зазначити, що умови невизначеності та швидких змін на ринку вимагають від підприємств постійної адаптації. Стратегії управління повинні бути спрямовані на швидке реагування на зміни у нестабільному ринковому середовищі. Ефективні стратегії управління змінами повинні бути системними, інтегрованими та враховувати всі елементи діяльності підприємства, від організаційної культури до технологічних інновацій. Фактори, що впливають на ефективність стратегій управління змінами, охоплюють як економічні, так і соціокультурні аспекти. Врахування цих факторів є критичним для успішного впровадження змін в умовах нестабільного ринкового середовища.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Морока Д. М. Особливості та пріоритети інноваційного розвитку підприємницьких структур в сучасних мінливих умовах. *Економічний простір*. 2021. № 175. С. 52-58.
2. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Халецька В.В. Обґрунтування стратегії розвитку підприємства в мінливих умовах господарювання. IX Міжнародна науково-практична конференція «*Modern research in world science*». 28-30.11.2022. Львів. С. 1505.
3. Скопенко Н.С., Когут О.О. Теоретичні та практичні аспекти забезпечення стійкого розвитку підприємств в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. С.6-11.
4. Пугачевська К.Й., Лисенко Е.Р. Адаптивне управління підприємством в умовах невизначеності. *Молодий вчений*. 2021. № 9 (97). С.159-164.
5. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З. Економічна сутність та етапи управління змінами на підприємстві. *Управління розвитком підприємства в інтеграційних умовах: колективна монографія* / за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпропетровськ : Біла К.О., 2014. С. 142-154.